

Prof. dr. sc. Predrag Šustar
Ministar znanosti, obrazovanja i sporta
Donje Svetice 38
10000 Zagreb

Jadranka Žarković-Pečenković, prof.
Ravnateljica Agencije za odgoj i obrazovanje
Donje Svetice 38
10000 Zagreb

Predmet: Molba za unošenje izmjena u *Nacrt Pravilnika o odgovarajućoj vrsti obrazovanja učitelja, nastavnika, odgajatelja i stručnih suradnika u školskoj ustanovi i učeničkom domu*

Poštovani gospodine ministre, poštovana gospodo ravnateljice,

Obraćamo vam se povodom javne rasprave o *Nacrtu Pravilnika o odgovarajućoj vrsti obrazovanja učitelja, nastavnika, odgajatelja i stručnih suradnika u školskoj ustanovi i učeničkom domu*. Kako je predloženim *Nacrtom Pravilnika* za filozofsku grupu predmeta (Filozofija, Etika i Logika), osim Logike koju mogu predavati isključivo filozofi (magistri filozofije, diplomirani filozofi i profesori filozofije), predviđeno da ih mogu predavati i nefilozofi, molimo vas da izmijenite *Nacrt Pravilnika* u dijelu koji se odnosi na navedene predmete.

Prihvatanjem predloženog *Nacrta Pravilnika* došlo bi, primjerice, kada je riječ o srednjoškolskom predmetu Etika, do redefiniranja etike koja bi, budući bi je predavali i nefilozofi, postala od filozofije otuđena disciplina te bi, prema tome, prestala biti ono što jest postajući svojom negacijom. No, kako je etika genuino filozofijska refleksija o moralu i jedna od temeljnih filozofijskih disciplina nije je, stoga, moguće razmatrati izvan cjeline, dakle njene pripadnosti filozofiji. Razumijevanje suvremenih etičkih pozicija i argumentacijskih sklopova nije moguće bez razumijevanja misaonog nasljeđe i odnosa prema njemu, te je stoga nužno poznavanje povijesti filozofije, odnosno čitanje djela klasične i suvremene filozofije. Znanja iz filozofijske antropologije potrebna su ne samo zbog razumijevanja i promišljanja antropoloških pretpostavki etike, nego i promišljanja etičkih implikacija antropoloških pitanja i vice versa. Pitanja metaetike pretpostavljaju spoznaje iz epistemologije i ontologije. Da bavljenje etikom bez filozofijskog obrazovanja vodi negaciji etike moguće je ilustrirati nizom primjera, od kojih ističemo tek one koji pokazuju najelementarnije nepoznavanje:

nerazlikovanje etike i morala (etička pitanja, etički problemi i etičke teorije, ne znače moralna pitanja, moralne probleme, nego ona pitanja koja pripadaju etici kao filozofiji morala), poistovjećivanje, tj. nerazlikovanje principa i pravila, te nerazlikovanje između „zlatnog pravila“ i etičkih normi kao što je, primjerice „kategorički imperativ“.

Unutarnja nekonzistentnost predloženog *Nacrta Pravilnika* dolazi do izražaja kod srednjoškolskog predmeta Logika kojem, budući da ga mogu predavati isključivo filozofi (nije potrebno redefiniranje), nije narušen unutarnji identitet. Ukoliko predlagatelj smatra da filozofiju (prvenstveno Filozofiju i Etiku) mogu uz filozofe predavati sociolozi, kroatolozi, teolozi, religiolozi, politolozi i katehete, očito se polazi od nelegitimne pretpostavke da sociologija, kroatologija, teologija, religiologija, politologija i katehetika jesu filozofije, jer da nisu, nestaje razložnost zbog koje bi sociolozi, kroatolozi, teolozi, religiolozi, politolozi i katehete mogli predavati filozofiju. Pretpostavka je nelegitimna jer bi onda i filozofija bila upravo sociologija, kroatologija, teologija, religiologija, politologija i katehetika, a to *Nacrt Pravilnika* osporava već kada navodi tko sve može predavati, primjerice Sociologiju i Vjeronauk. Zanimljivo je da bi se načelom reciprociteta tu očekivali i filozofi, no njih tamo, srećom, nema. Postavlja se sljedeće pitanje: zašto se ona prava koja su drugima dana u filozofiji, uskraćuju filozofima kada se radi o onim strukama koja su, sudeći prema predloženom *Nacrtu Pravilnika*, prethodno izjednačena s filozofijom? Odgovor je jednoznačno jasan: zato što postoji razlika između filozofije i ostalih znanosti ili, kada je riječ o nastavi, postoji bitna razlika između filozofske grupe predmeta i onih predmeta koji ne pripadaju toj grupi. Stoga molimo Predlagatelja da navedeno načelo primjeni bez iznimke, jer, ukoliko to ne učini, evidentno nije vođen načelom nego nečim od načela različitim.

Nadalje, ukoliko Predlagatelj smatra da se *Nacrt Pravilnika* ne odnosi nužno na vezu između znanstvenih područja i školskih predmeta (iako mi tome ne vidimo racionalnog uporišta, jer bi tada nastava učenike usmjeravala prema realitetu kojekakvih pravilnika, a ne prema realitetu znanosti), valja upozoriti i na nekonzistentnost glede, zakonom propisanih, nastavničkih kompetencija. Naime, da bi netko mogao biti nastavnikom određene struke, konkretno filozofije (Filozofija, Logika, Etika), uz studij struke (dakle, filozofije), treba ostvariti određeni broj ECTS-a iz kolegija općih nastavničkih kompetencija (kod jednopredmetnih studija to iznosi 30 ECTS-a, a kod dvopredmetnih 15 ECTS-a ili, jasnije rečeno, jedan semestar studija) i nastavničkih kompetencija struke (kod jednopredmetnih studija to iznosi 30 ECTS-a, a kod dvopredmetnih 15 ECTS-a ili, jasnije rečeno, jedan semestar studija). Kako i ovom uvjetu, kada je riječ o filozofskoj grupi predmeta, udovoljavaju isključivo filozofi, smatramo da niti po jednoj osnovi razložnosti nastavu iz srednjoškolskih predmeta Filozofija, Logika i Etika, ne može predavati nitko – jer za to, jednostavno, nema kompetencija – osim filozofa.

Konačno, mogućnost da Etiku i Filozofiju mogu predavati i oni koji nisu završili studij filozofije, nije u suglasju s odredbama *Zakona o hrvatskom kvalifikacijskom okviru*. Kompetencije i ishodi učenja potrebni za stjecanje kvalifikacije jasno su formulirani u programima studija filozofije u Republici Hrvatskoj. To uključuje i potrebno prosječno utrošeno vrijeme iskazano u ECTS bodovima. Iz *Zakona* proizlazi da se kvalifikacije dokazuju diplomom izdanom od ovlaštene pravne osobe, a u ovom slučaju to su Filozofski fakulteti hrvatskih Sveučilišta, odnosno Odjel za filozofiju Sveučilišta u Zadru.

Slijedom navedenog, molimo Predlagatelja da razmotri gore navedene argumente i da izmjeni odredbe koje se odnose na filozofsku grupu predmeta na način da Filozofiju, Logiku i Etiku

SVEUČILIŠTE U ZADRU
UNIVERSITAS STUDIORUM IADERTINA
ODJEL ZA FILOZOFIJU

OBALA KRALJA PETRA KREŠIMIRA IV 2, HR-23000 ZADAR, ☎ +385 (0)23 200 525 ☎ +385 (0)23 200 545

moгу predavati isključivo filozofi (magistri filozofije, diplomirani filozofi i profesori filozofije).

S poštovanjem,

Prof. dr. sc. Iris Tićac, pročelnica Odjela za filozofiju

Doc. dr. sc. Marko Vučetić, zamjenik pročelnice Odjela

Zadar, 11. veljače 2016.